

Szerkesztési iroda:

ari-utca, Lukács-ház 9. sz. alatt
balra, hová a lap szellemi részét
illető közlemények intézendők.
Bérmintetlen levelek csak ismert
kezektől fogadtnak el.

Kiadó hivatal:

Réthy Lipót könyvnyomdája, hová
a hirdetések, előfizetési pónsek és
kiadása körüli panaszok bérmintve
intézendők.

ALFÖLD

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési feltételek:

Helyben:	Vidékre:
Egész évre 12 ft	Egész évre 14 ft
Fél évre 6 ft	Fél évre 7 ft
Negy. évre 3 ft	Negy. évre 3,50

Hirdetmények díja:

6 hasábos petit sor egy soros hírde-
tésnél 6 kr. s minden következők-
nél 4 kr. Bélyeg-díj külön 30 kr
Nyit-tér sora 15 kr.

Az autonomikus mozgalmak.

P e s t, aug. 11.

(a.) Korunk a szabadelvű törekvések korszaka. Az állami és társadalmi élet minden körében, az iparban, a kereskedelemben a szabadság eszméjének megvalósításáért harczolunk. A küzdelem lassan, de biztosan közeleg a kiérdemelt diadal hűn óhajtott célja felé. Per aspera ad astra. Zordon viharok közt haladunk előre, habár szemünk talán észre sem veszik a haladást. Csak egy téren nem tudunk előre menni: az egyházi kérdés megoldásában. Körülbelül négy évvel indult meg nálunk ama mozgalom, melytől az egyházi ügyeknek a modern szükségleteknek megfelelő módon való szabályozását vártuk, melynek folyamatát egész Európa rokonszenves szemekkel kísérte, és hova vezetett a mozgalom? Nem akarunk itélni; szóljanak maguk a tények.

A magyar kormány kineveztetése után egyik első feladatának az egyházi kérdés megoldását ismerte. Ideálképen a létező egyházaknak önkormányzati alapokon való szervezése lebegett előtte. Az állam és egyház közt eddig fenálló csaknem házastársi s a modern állam gazdaságába nem illő viszonyt olyannal akarta fölváltani, mely egyrészt magát az egyházat kiemeli az állam gyámködsége alól, másrészt a világi hűveknek kellő befolyást enged az egyház külső ügyeinek vezetésére. Ezek voltak a kormány politikájának alapelvei, melyek megvalósítására megadta az alkalmat, midőn a zsidó, a görög nem-egyesült, a katolika egyházakat szabadon választott képviselők-ből álló képviselőgyűlések, u. n. congressusok kiküldetésére hívta föl. E congressusok feladata volt az egyházi szabadság megalkotását biztosító munkálatokat végezni.

Mi lett e mozgalom, mi lett a congressusok tevékenységének eredménye? A zsidó congressus egyelőre csak azon nem épen öröndetes eredményt adhatá, hogy e választékezet hívei most két s talán soha ki nem egyező táborra szakadtak, hogy a két vallási árnyalat elkecseregett harczot viv egymással, melynek kellemetlenségeit a kormány is nem egyszer érezi. Más kellemetlenséget azonban a zsidó autonomikus mozgalom hajótörése nem hozott sem az országra, sem a kormányra. Annál veszélyesebb következményekkel bírt vagy bírhat a szerb (görög nem egyesült) és a katolikus egyházak autonomiai kísérlete.

A szerb egyház megalkotta az autonomiai statutumokat, melyeket a törvényhozás később országos törvények közkötelező erejével ruházott fel. A törvények az egyházi és iskolai ügyek vezetését egészen a szerbek által választott nemzeti congressusra bízák, oly szabadságot adnak az egyháznak, minővel az Európában sehol sem bír. És mit tett a szerb congressus? Valahányszor összeül, nem egyházi, hanem politikai kérdéseket von tanácskozási körébe, messzemenő izgatást fejt ki, politikai tevékenységet és hatáskört usurpál, szóval úgy viseli magát, mintha nem egyházi, hanem a magyar állam létele ellen irányuló forradalmi testület lenne. Aki a szerb congressus tevékenységét figyelmére méltatta, abban önkénytelenül is azon meggyőződés ver gyökeret, hogy e testület mindent meg akar tenni, csak azt nem, mit a törvény neki megenged, hogy elfecsérli a reá bízott egyházi vagyont, hogy nem teljesíti életfeladatait, hanem a politikai izgatás szomorú munkájára vetette magát. Hogy a congressus miképen értelmezi feladatát, azt a sok közül a következő eset is illusztrálja. A szerb egyházak van bizonyos alapja, mely az alapítók kikötése szerint iskolai és egyházi célokra fordítandó. A congressus pedig nem ismert más feladatot, mint ezen alaphoz az újvidéki szerb színház subventiójára jelentékenyebb összeget megajánlani. Többi

feladatainak is hasonló praecis lelkiismeretességgel felel meg. Ha összefoglaljuk az eddigi észleleteket, azon következtetésekre jutunk, hogy az autonomikus mozgalom a szerb egyházban tisztán politikai izgatások eszköze lett; a congressus nemzetiségi s nem egyházi gyűlés, mely nyíltan vagy titkosan, de mindig Magyarország állami egysége ellen működik.

Szóljunk-e még a katolikus autonomiai mozgalomról? Ez az autonomiát az ultramontanizmus védbástyájává akarja alakítani, úgy mint a szerbek azt a nemzetiségi agitatio fészkevé alakíták. Ide vezetett ama mozgalom, melyhez egykor egész Európa oly magasaróptu reményeket fűzött. A zsidóknál a szakadás, a szerbeknél a politikai agitatio, a katolicusoknál az ultramontanizmus központját alkotta meg. Nem akarjuk az eredményeket bővebben feszegetni; de szükséges, hogy irányadó körünk már ma különös figyelmükre méltassák az ügyet. Különben a baj oly nagyra nőhet, hogy legföltéttebb kincsünket, nemzeti léte-lünkét is veszélybe hozhatja.

Arad, augusztus 12.

— Bukarestből írják: A német részről jött azon fenyegetés, hogy a porta fog interveniálni, nem tette meg a rumének azon benyomást, mint milyent e lépéstől Berlinben vártattak. Ők ugyanis arra számítanak, hogy a vasutgy egy európai congressuson fog eldönteni, mely nekik adand igazat.

Mindenekelőtt hízeleg az a rumének hírságának, hogy Európa ismét róluk beszél; és azt vélik, hogy ha a lehető legrosszabb is jön, még mindig leend elég idejük a vihart magukról a vasuti szelvények kiűzése által elhárítani. A földolog az marad, hogy a rumének a beállható bonyodalmakban alkalmat remélnék találni arra, hogy Károly fejedelemtől megszabaduljanak. E visszalépés ugyan nem igen fog az ország javára szolgálni, Károly fejedelem azonban uralkodásának egész ideje alatt sem volt képes magának barátokat szerezni, vagy maga mellett pártot alakítani. Némelyek visszalépését személyes tekintetektől óhajtják; mások climaeraknak vetik oda magukat; vannak, kik mindenáron meg akarnak szabadulni az idegentől, végül egy egész categoria csakis mulatságos változatosságra számít a mostani dynastia bukásában.

És a fejedelem? Ő jónak látta egyelőre biztosságra helyezni magát, és a hercegnővel a Simai zárdába vonult.

Hogy mennyire veszélyeztetve van Károly fejedelem trónja, következtetni lehet azon újabb távirat után, mely szerint az egész hadseregben, nincs egy ezred, melynek főtisztjei részesei ne lennének a fejedelem ellen szőtt összeesküvésnek.

Moldvában, mint ugyane távirat mondja, egy a németek ellen tervezett összeesküvést fedeztek fel; a helyzet komor, intervenció nélkül, aligha lehetend rendet csinálni.

— A „Vidovdan“ konstantinápolyi levelezője szerint Bismarck jegyzéke a bukaresti kamara határozatát illetőleg nagy hatást tett. A német kormány egyszerűen Románia megszállását kívánja, hogy az ország elvállalt kötelezettségeit teljesítse. A nagyvezér e körülményből azt véli kimagyarázhatónak, hogy Poroszország Károly fejedelemmel mit sem törődik. Ha pedig ez megtörtént, úgy Törökország miért ne követelje az akarata ellenére létrejött fejedelemségek uniójának szétbontását.

Ebben Oroszország támogatni fogja. — A nagyvezér e tekintetben a kellő lépéseket már megtette. A megszálló sereg két hadtestből s egy osztály őrségből fog állni. Ezek jelenleg Bolgárországnak vannak s már rendeletet kaptak, hogy készek legyenek az indulásra.

Ama kérdés, hogy Thiers felhatalmazása meghosszabbíttassék, egyelőre ismét háttérbe szorult, a balközép, mely ezt a jobbközépkel és a köztársasági baloldallal való egyesülés után indítványozta, most meglehetősen elkülönözve áll, s alig rendelkezik kétszáz szavattal, a melyekre bizonyossággal számolhatnak. Ugy az orleanista csoportozat, St. Marc Girardin vezetése alatt, mint a Daru gróf elnöksége alatt álló párt ama javaslatot előleges tanácskozásaikban egyhangulag elvetették. — Hasonló sorsban részesült a terv a Rameau által vezetett republikánus baloldalnál is. A jobboldal a középpárt alakulni kezdő többségének ezen korai meghasonlása folytán új bátorságot nyert, s mindinkább úgy találja, hogy bizonyos körülmények közt Thierst is nélkülözheti és mással pótolhatja.

Mai számunkhoz egy negyed iv hirdetés van mellékelve.

ezért most a jobboldal inkább mint valaha azon tervvel foglalkozik, hogy Thiers eshetőlegesen utódjaul Aumale herceget vagy a párisi gróftól jelölje ki. Miután Cambord gróf a fehér lobogó kitűzése által, ha nem is örökre, de hosszú időre tehetetlenné tette magát Franciaországban, — most V. Henrik párthíveinek egy része is az orleanistákhoz csatlakozott. — Így lassankint a régiebb és ifjabb ág hívei közt fusio fog létrejönni, nem ugyan — mint eleinte szándékolva volt. — Chambord gróf javára, hanem a párisi gróf javára. Thiersnek a kártalanítási kérdésben való ismert föllépése bizonyára legtöbbet tett arra, hogy a felhatalmazásának meghosszabbítására vonatkozó indítvány, mely mellett — mint állítják — már 400 szavazat volt biztosítva, egyelőre napirendre sem fog kerülni.

Azon hir, hogy Ravinel indítvány a, mely szerint a kormány véglegesen Versaillesban maradjon, a nemzetgyűlés összes osztályai-ban többséget nyert, — nem csekély izgatottságot okoz a párisi lakosság körében, s nagyon is arra szolgál, hogy még az ugynevezett rendpárti férfiak is mindinkább elidegenednek a nemzetgyűléstől s azon meggyőződésnek adnak kifejezést, miszerint a jelen gyűlékezett mielőbb fel kell oszlanni és alkotmányozó gyűlés által helyettesíteni. Ily körülmények közt az újonnan választott várostanács jelentősége csak méginkább emelkedik, és békeszerető polgár most nagyon helyesnek tartja, hogy az utóválasztások ép a Versaillesban annyira gyűlölt radikális elemnek kedveztek. — Thiers a biztosság egyik ülésén, mely Ravinel indítványára fölött szavazott, szintén jelen volt, és határozottan a mellett nyilatkozott, hogy a kormány székhelye Párisba tétessék át; ő a Párisba való áttételt nemcsak fontos politikai okokat hozott fel, hanem egyszersmind hangsúlyozá a mérserpenyőbe ma nagyon is nehéz sulylyal eső kiadási pontot — azon esetre, ha valamennyi miniszteriumot és az ország központi igazgatásának roppant készletét a kis Versaillesban kellene elhelyezni.

Folyó hó 4-ke óta az elfogatások Párisban ismét jelentékeny mérvben szaporodtak. Legtöbb elfogatás a 6. és 17. kerületben eszközöltetik. Az utóbbi napokban ismeretlen okokból nagyobb katonai rendszabályok is tétettek. A mai-é hivatalkokban levő gyalogcsapatokat s a rendőröket jelentékenyen szaporították.

Azon tábornokok egy része, kik Algierban parancsnokolnak, visszahívatik. Ezek közt van Lallemand tábornok főparancsnok, ki ellen több nemű panasz hallatszik. Helyét Wolf tábornok foglalja el. — Páris lakosságát rendkívül kellemetlen meglepetésben részesítette azon hir, hogy Radinél képviselő indítvány, mely szerint a kormány székhelye véglegesen Versaillesba tétessék át, a nemzetgyűlés osztályai-ban többségre jutott. Csak most sajnálják a párisiak, hogy a községtanácsban, oly kevés ellenzéki választottak. Különben maga Thiers határozottan a Radinélfele indítvány ellen nyilatkozott. Nemcsak fontos politikai okokból pártolta a Párisban leendő visszaköltözést, hanem azt is kiemelte, hogy a Versaillesban való állandó letelepedés roppant nagy és felesleges kiadási teherrel sújtaná az országot.

— Az elsassilakosság hangulata arról a német lapok igen érdekes adalékait közölnek. Aug. hatodik, a wörthi csata évfordulója, a mely napot az ott állomásozó német katonaság fényesen megünnepelte, a tartomány lakossága nemzeti gyásznapként ülte meg. Csak gyászruhájú francia szalagokkal, örökzölddel díszített nőket lehet a főbb városok utcáin látni. A községi pótválasztások is a napon mentek végbe. A szabadelvű jelöltek, kik programjokra egy határozó feekét, a Franciaországgal való ujra egyesülés jelképét nyomtaták, választattak meg. Strasbourgban a polgárok most nagyobb számmal jelentek meg az urnánál, mint nyolcz nap előtt. A Felső-Elsass most is a teljes tartózkodás elvének hódolt. Thann városban alig néhány ember, Mülhauseban 11,000 választó közül 700 szavazott s a megválasztottak visszaautasíták a mandatumot. Itt valószínűleg maga a kormány fogja a községi tanácsokat kinevezni.

Lajtántulról.

A cseh pártvezérek Bécsből haza utaztak, hogy a létesült megállapodásokat pártjuk tagjaival közöljék, de bár így ezeket nagyobb kör ismeri már, részletek még nem kerültek nyilvánosságra. Figyelmet érdemel eközben, hogy több szláv lap s a „Vaterland“ is bizonyítgatni kezdi, hogy a létesült megállapodások a magyar kiegyezést nem illetik, s hogy a cseh pártvezérek is az illető értekezleteken a magyar kiegyezési műsértelen fenntartását hangsúlyozták. Különös látvány ez a nagylelkűsködés Magyarországitányában! Mint ha a magyar kormány s törvényhozásnak nem lenne elég ereje, hogy visszautasítson minden illetéketlen beavatkozást, mintha nem épen a magyar kiegyezési mű nyújthatna egyedül szilárd alapot, melyről Ausztria consolidatióját kezdeményezhet.

ni. — A létesült cseh megállapodásokról Rieger ur lapja, a „Pokrok“ a következőket írja: Helles — ugymond — az Österreicher Journal azon megjegyzése, hogy a megállapodások a cseh kiegyezés határain túl terjedők, mert a Hohenwart-miniszterium oly kiegyezési tervezetet tűzött ki magának feladatul, mely nemcsak Csehországban, hanem Cislajthania többi országaira is legyen alkalmazható, s egyuttal a magyar egyezményből folyó kötelezettségeket is érintetlenül hagyja. E szempontot a cseh bizalmi férfiak is magukévá tették s így oly megállapodás jött létre, melynél minden oldalú érdekek számba vétettek s mely természetesen nem jöhetett létre a nélkül, hogy a csehek részéről is némely áldozatok tétessenek az egedsnek (a birodalomnak) érdekében. A cseh alkudozók úgy, mint a kormány is magukra vállalták, hogy a létrejött megállapodások elfogadására teljes befolyásukat fölhasználják.

Prága, aug. 11. A feudálisok értekezletei folytattnak; Belcredi Egbert is jelen van azokon. A „Pokrok“ határozottan követeli a birodalomnak föderatív alapokon leendő ujjaaszervezését. A „Politik“ azt véli, miszerint az 1867. alkotmány sem a történelem, sem az udvar és nép nézeteinek nem felelt meg; a népnek több mint felénél nincs ok arra, hogy magukat Oroszország ellen védelmezzék a dualizmus megbénítá Ausztriát, az 1867-iki kiegyezés célja romokba dől, mielőtt annak paragrafjai érintetlenek.

— A „N. fr. Presse“ 11-dikén megjelent reggeli száma lefoglaltatott egy cikk miatt, melyben forradalomra hívta fel a németeket. A cikk a cseh kiegyezési tárgyalásokról szolt, és végre szóról-szóra így hangzott: „Minden német polgárt lelkiismerete és férfiúi önméltósága arra kényszerít, hogy az alkotmányt, az ellene elrendelt kivégzéssel szemben, minden alakban és minden téren megvédelmezzék.“

A fejedelmi találkozás.

Wels, aug. 11. Ferencz József császár és király a német császárt fogadandó, ma délelőtt 11 órakor ide érkezett, s a felsőausztriai és salzburgi helytartó s a főhadparancsnok által, valamint a községi képviselő által, a pályaudvarnál fogadtattott. 1 óra 10 perczkor érkezett meg Vilmos császár. Ferencz József császár és király porosz egyenruhában várta Vilmos császárt a pályaudvar kiszálló helyén. Vilmos császár a waggonból azonnal Ferencz József király felé sietett. A fejedelmek szívélyesen megcsókolták egymást, mire bemutatatták Vilmos császárnak, ki osztrák ezredesi egyenruhát viselt, a felsőausztriai helytartót, a tábornokokat, a kerületi főnököket s a polgármestert. 8 percznyi időzést után mindkét uralkodó tovább utazott, helyet foglalva ugyanazon egy coupéban. A pályaudvarnál igen nagy számú közönség gyűlt össze.

Bécs, aug. 11. A „W. Abendpost“-nak a fejedelmi találkozásáról irt cikke mondja: Nem akarunk a nemcsak vérokoni köteleknek fogva, hanem a szoros barátság érzelmei által is összefűzött két fejedelem találkozásának politikai jelentőségéről elmélkedni, hanem mindazáltal talán ki lehet mondanunk éshangsúlyoznunk, hogy a fejedelem találkozás, mint eme barátság külső jele, s mint eme szerencsés viszonyok uj kezdete nagy becsesel bír a két birodalom népeire, melyeket közös békeérdek, közös szükségletek és az egyetértés szükségese utal egymásra. A cikk kifejzei abbéli óhaját és reményét, hogy az osztrák-magyar birodalom és Porosz-Németország politikai viszonyaiban majdnem a fejedelmek mai találkozása visszatükröződjék, s hogy e barátságos viszony, melynek csirái már most megvannak, megérlelődjék és áldásos gyümölcsöket teremjen, mely abban áll, hogy Európa állandó biztosított békét élvezzen, a két birodalom zavartalanul fejlődhessek s elérhesse valódi szellemi és államjölétét.

Aradmegye rendkívüli közgyűlése augusztus 12-én.

A t z é l Péter főispán a nagyszámmal menjelentek zajos éljenzése közt, kevéssel 10 óra után jelent meg a gyűlés-teremben, s az elnöki széket elfoglalván a gyűlést megnyitá.

A napirendre több, a megyéhez érkezett miniszteri leiratok által elrendelt intézkedés tárgyalása volt kitéve.

Nevezetesen a belügyminiszter leküldé az aradmegyei legtöbb adófitetőknek a mult közgyűlésből felterjesztett névjegyzékét, hogy az az 1870. évi 42. t. cz. 91. §-a értelmében kijavítások; — kiadatik a szervezési-előmunkálatokra kiküldve volt bizottságnak.

Sokkal több időt vett igénybe s 2 óra hosszát tartott vitaközlésre adott okot az ezután szónyegre került azon tárgy, hogy a szolgabírói kerületek az időközben véglegesen megállapított járásbíróságok székhelyeihez alkalmaztassanak.

Nagy Sándor három módot lát cél szerűnek a szolgabírói kerületek beosztására: 1) Hagyassék meg a 8 szolgabírói kerület, tekintet nélkül arra, hogy az eleki járásbíróság a kormány által elejtetett. 2) Szaporitassék a szolgabírói kerületek száma 3-4-el. 3) A hat országgyűlési választó kerületben, a pécskai kivételével — alakitassék két-két szolgabírói kerület tehát összesen 11 az egész megyében.

Tabajdi Károly ellenindítvánnyal lép fel, amennyiben amint 7 járásbíróság van a megyében, úgy 6-7 szolgabírói kerületet is kíván, hogy a törvénykezési és a közigazgatási szolgabírák székhelye is együtt legyen.

A vitaközlés a felvett indítványok felett igen élénken indul meg.

Tabajdi indítványa mellett szoltak: Biró Imre, Kopsányi József, Ormos Péter, Tavasszi Antal, Dániel Antal, Bánhidyi Béla.

Amellett, hogy a szolgabírói kerületek szaporitassanak, úgy hogy ezek száma 11 legyen, Nagy Sándor első alispánon kívül szoltak: Joanescu L., Desseő Adam, Popovics D., János Ormos Sándor, Varjassy József, Popovits Zsigmond.

A tárgyalás folyamában felmerült módosításokkal, végül a következő indítványok felett kellett a közgyűlésnek döntenie:

Állitassék fel 11 szolgabírói kerület, 11 szolgabíró és ugyanannyi segéd szolgabíróval (Nagy Sándor, 6 maga által módosított indítványa); legyen 7 szolgabírói kerület, 7 szolgabíró és segéd szolgabíróval (Tabajdi indítv.);

a kerületek száma szaporitassék 11-re, úgy azonban, hogy ezekre csakis szolgabírák, segéd szolgabírák nélkül alkalmaztassanak. (eredetileg Nagy Sándor indítványa, melyet miután ő a fennebb adott módosítást terjeszté elő, Joanescu L. és Popovics D. tettek magukévá); és végül

maradjon 8 szolgabírói kerület, tekintet nélkül arra, hogy csak 7 járásbíróság leend a megyében (Szöke Károly indítványa).

Szavazásra kerülén a dolog a közgyűlés nagy többséggel a 11 kerületet, segéd szolgabírák nélkül — fogadta el; a mivel is a többi indítvány magától elesett.

Az igazságügyminiszter javaslatot kíván a megyétől az iránt, hogy miként volna a megye terület a járásbíróságok szerint törvénykezésséileg beosztandó. Kiadatik a megyeszervezési előmunkálatokkal megbízva volt választmányának.

A honvédt. miniszterium körintézkvényére, a megye területén építendő lakatnyák felállítását illetőleg az egyes községektől bekért ajánlatok fel fognak terjesztetni.

Elnöklő főispán Bozánny Illést és Tabajdi Sándort tiszti aljegyzőkké, Haller Istvánt tiszti esküdté nevezi ki.

A gyűlés ezzel véget ért.

A commune pere.

A versaillesi haditörvényszékek harmadika előtt nem tizenhét, hanem tizenötnelz vádolt áll. A lapunkban közölt névsorból kimaradt:

Ferrat Pál, író, 45 éves, védője Laviolette ügyvéd.

Folytatjuk a fővádlottak ellen intézett vádiratok közlését.

Vádlevele Assy ellen:

Assy mint gépész volt alkalmazva a creuzotti vashámorban s különösen az ott levő számos speciális műhelyek egyikének felügyeletével volt megbízva Creuzotban, mint tudjuk számtalan munkás mozgalom fordult elő, melyeknek nagyrésztben Assy mindenkor részt vett. 1870. jan. 19. Assy saját kezére kezdett dolgozni, majd a reá következő júliusi mozgalom következtében ő is elfogadott s Párisba hozatott, hol a törvényszék azonban fölmentette. Hogy megelhessen, alkalmazást keresett Páris nagyobb műhelyeiben s nem találván, politikai agitációkra adta magát.

Eközben bekövetkezett a Páris ostroma s Assy egy szabad csapatba, mint tiszt lépett be, majd a 192. nemzetőri zászlóaljba lépett át hadnaggyi ranggal. Itt erő vett rajta a nagy ravagys s minden erejét megfeszítette, hogy valamely első rangú állomáshoz jusson. Ekkor kezdett alakulni épen a közp. bizottság. Assy mint az International tagja és mint szabadkőműves, zászlóalja által delegáltatja magát a bizottságba. Nem sokára ismét a commune tagjává nevezetté ki magát.

Ez új minőségben a legnagyobb tevékenységet fejt ki, neve mindenütt ott szerepel a különböző rendeletek alatt, így nevezetesen a Vendomeszor és Thiers házáknak lerombolására, a gyújtogatásokra, rablásokra és a kezesek legyilkolására vonatkozóak alatt. Assy oda nyilatkozik, hogy ő egyedül a Vendome-szobor ledöntésére szavazott, míg a többieknek nem emlékezik, hogy szavazatát rájuk adta volna, azonban elismeri azon solidaritást, mely a commune tagjaira annak minden cselekvényeiért hárulnak.

Ápril első napjaiban bizalmatlanság fészkelte be magát a commune tagjai közé s így Assy is mint gyanús elfogottat, majd április 15-én szabadon bocsátván a löszerek gyártásának felügyeletével bízott meg s e minőségben roppant késztetést szolgáltatott a commune rendelkezésére; az ő keze alól kerültek ki a petróleum bombák is.

Assy e szerint egyik fővezére a fölkelésnek únként egyik leghasznosabb eszköze volt a mozgalomnak, jól tudván azon következményeket, melyeket ily eljárás maga után vonhat. Célja volt minden módon megbuktatni az ország által választott kormányformát.

Háborúra ösztönözte a polgárokat, a sorkatonaságot a felkelők közé való átprátolásra készítette, a polgári és katonai hatalmat bitorolta, oly rendeleteket szavazott meg és hajtatott végre, melyek pusztitást, mézárást, rablást, gyújtogatást, ártatlanok legyilkolását vontak maguk után.

Ennélfogva véleményünk szerint Assy Adolf Alfons ellen ítélet hozandó a köv. alapon; a kormányforma megváltoztatására ezéző merényletet, polgári háborúra, pusztításra, rablásra, gyújtogatásra, gyilkolásra és a fenytő könyv több szakaszában szigorú büntetésekkel sújtott egyéb bűntényekre való izgatás miatt.

Assy egyik rendeletéből, melyet alter-ego-jának Fossének adott, kitűnik, hogy Páris fölgyújtása a communeban végleg el volt határozva s hogy az egész tervszerien történt; más szavaz és inkább gosan konstatalják, miszerint Assy csakugyan tagja az Internationalnak.

Vádlevele Courbet ellen.

Courbet Gusztáv festész, szept 4-én a szép művészetek igazgatójává nevezetett ki, mely állomáson őt a commune is meghagyta. A commune-be választva, oda április 26-án lépett be. Május 1-én a „közjóléti bizottmány“ ellen szavaz és inkább „végrehajtó bizottmány“ óhaját, tiltakozván a régi forradalomtól kölcsönzött elnevezések ellen, melyek többé nem illeken, az új szociális köztársasági mozgalomhoz. Május 12-én a Thiers házában talált mükincsek dögában kinevezett bizottságban szerepel.

Április 30-án aláírta a commune kissszebbségének tiltakozását az ellen, hogy a commune a felesősséget magától a közjóléti bizottságra ruházta. E tiltakozásban a következő pont található:

„A commune a politikai és társadalmi forradalomnak tartozik azzal, hogy magára vállaljon minden felelősséget és ne utasítson vissza egyet sem, bármily érdemes kezekbe is tehetné azt le.

Es tovább:

„A háború kérdése most mindenek fölött áll. Mi városrészeinkbe megyünk, hogy ott részt vegyünk a népek joga nevében megkezdett döntő harcban.“

E szavak a commune mandatumának elfogadása valamint működése mint a 6-ik városrész biztosa eléggé bizonyítják cselekvő részvétét a szociális forradalomban.

Bár Courbet neve aláírása elő nem fordul a commune hivatalos rendeletein, és ő a kisebbségi tiltakozás után csak városrésze és a szép művészetek ügyeinek élt, őt mégis terheli a felelősség bizonyos foka, minthogy elbocsátva nem lett.

Ápr. 13-án volt elhatározva a commune egyik ülésében a Vendome-öszlop ledöntése. E hó 27-én Courbet a felkelés hivatalos lapjában a határozat végrehajtását sürgeti.

Courbet tagadja e vádakot. Ő azt mondja, hogy a commune az öszlop lerontását megsza vazta még mielőtt ő abba belépett volna; elbeszéli, hogy már a szept 4-iki kormányának tette azt az ajánlatát, hogy az öszlop a Vendometerről vitessék a rokkantak palotája elé, hol inkább lesz helyén. Továbbá arra támaszkodik, hogy ő nem használta a „lerontás“ kifejezést, hanem a „legördítést“ (demolir-debonlonner), és hogy a hivatalos lap elferdítve adta szavait. Előadja, hogy lehetetlen volt Thiers háza lerontását és vagyona elkobzását meg akadályozni.

A Cluny múzeum öre jelenti, hogy május 2-kán onnan tíz csomag képet, szobrot és műtárgyat vittek ki. Courbet azzal igazolja e tényt, hogy Dusan a múzeum igazgatójának támadt az a szerencsétlen gondolat, hogy e tárgyakat egy londoni újkori festmény-kiállításba küldje. Courbet ellene szegült e tárgyak elszállításának, míg illető helyről fel nem világosították őt annak célja felől.

Mikor a sorház a városba nyomult, Courbet egy régi barátjánál talált menedéket, kinél hat hétig tartózkodott.

Vádpontok: A kormány felforgatása. Polgáriháború támasztása. Hivatalos működés bitorlása. Középületek lerontása.

Billioray.

Billioray Alfréd Edvárd, festész, a demócrata-párt előtt a legutóbbi időkg, teljesen ismeretlen egyén vala. Mint a központi bizottmány és commune tagja a pénzügyi bizottságban is vett részt. A közjóléti bizottmányba is beálasztották. Neve sok rendelet és kiáltvány alatt szerepel. Ő tehát szabad elhatározásból részt vett a nemzetőrség központi bizottmánya, a commune és a közjóléti bizottmány minden merényleteiben, rendeleteiben és tetteiben.

Urban.

Urban Raoul elemi tanító, szorgalmas látogatója volt mind a cluboknak. Szept. 4. után tagja lett egy „örkődő társulatnak“, mely a köztársaság fenntartását tűzte ki céljául, és melynek Páris első ostroma alatt nagy része volt az agitációban. Ő tagja volt egy „központi bizottmálynak“, mely azonban más mint az, mely később oly nagy szerepet vitt. A városrész polgármestere és a commune tagja volt. A polgármesteri lakásba hozta kis fiát és nővérét és Leroy asszonyt kedvesét, ki rá igen nagy befolyást gyakorolt, és ki maga is ünnepek szónoknó volt a nők klubjában. Leroy asszony kedvese távollétében maga is szokta volt elintézni a polgármesteri teendőket. A 7. városrészben igen sok házmotázás történt, melyeknél Lerby asszony mindig jelen volt.

Mintán a személyek letartóztatnak, rendesen azt értékes dolgokra, kivált drága kövekre került a sor, Urban állítása szerint e dolgok a letartóztatottakat a praefektúrara követték, de számos panasza az ellenkezőt bizonyítja. A polgármesteri pénztárba a család kedve szerint nyulhatott. Urban oly elővigyázó volt, hogy a commune alatt végrendelkezett. Fianak 4000 frankot hagyott, melyet Naclair özvegyhez adott letétbe.

Bebizonyított tény, hogy ő neki a commune előtt semmi vagánya nem volt.

Mint a commune tagja indulatos indítványai által tünt ki. Május 17-kén ő kérte a tuszok „törvény szerinti“ megfenyítését, azt indítványozván, hogy a meggyilkolt markatányosnőért és a meg-tamadott alkudozóért lövessék főbe a tuszok közül.

Clement.

Clement Victor festő, a commune és a pénzügyi bizottság tagja. Ő távol attól, hogy az önkényes és erőszakos rendszabályokat helyeselte volna, ellenkezőleg, mindig nyíltan ellene szegült azoknak. Ő mint a tizenötödik városrész polgármestere, becsületesen vitte dolgait. E városrész lakossága, mely benne védelmezőjét találta, maradásra akarta őt birni, mikor lemondását adta be.

Statistikai adatok Oroszországról.

Az orosz tábornok által szerkesztett (Vojennij statisticeszkij Szbornyik.) hadi statistikai gyűjtemény, Oroszországról sok érdekes adatot tartalmaz; ezek közül a következőket a „Golos“ után közöljük:

Az orosz birodalom népessége kerek számmal 80 millióra tétetik, ebből esik 4.427,922 Szibériára, 1.794,911 Finlandra, 4.507,531 a Kaukaszra és 1.059,214 a turkesztáni kormányzóságra. A legnépesebb kormánykerület (aránylag véve) a vardsói a hol 3191 lakos esik egy négyszögű mértföldre, holott a legkevésbé benépesített kormánykerületben, nevezetesen az archangelskiban csak 20, a jakuszkiban Szibériában csak 3 és Amurvidéken egyedül 2 lakos jut egy mfdre. A nyugati, északi és közép Oroszországban a női, a déliben pedig a férfi népesség a tulnyomó, (a jaroszlavi kormányzóságban 118 : 100 Bessarabiában pedig 88 : 100 nő és férfi).

A 9 egyetemet összesen 6,175 tanuló látogatta. Ezen szám értéke — vagy értéktelensége — akkor fog szembeszökni, ha megjegyezzük, hogy a f. évben a 3 német egyetemen, Münchenben, Lipsceben és Berlinben 5043 hallgató volt.

Középszámmal véve tehát Oroszországban csak 12,956 lakosra esik egy egyetemi tanuló, de ezen arány a lengyel tartományokban sokkal kedvezőbb, a hol már minden 9000 lakosra, és legkedvezőbb Finlandban, a hol minden 2,947 lakosra esik egy-egy egyetemi hallgató.

Az egyetemekre az orosz kormány 2 és fél millió rubelt költ évenként, úgy, hogy a birodalomnak — Finlandot ide nem számítva — minden egyetemi tanuló évről-évre 340 és a négy évi egyetemi tanfolyam bevégezéssel 1,360 rubelbe kerül. Minden 12 egyet. tanulóra esik egy tanár.

Fő- és alközép-tanoda volt Oroszországban két év előtt 150, a melyekbe 38,869 tanuló járt. Minden egyes gymnasium középszámmal véve körül 259 ifju, s a birodalom összes népességét tekintve, azt találjuk, hogy egyedül 2020 lakosra esik egy gymnasiumi tanuló, s minden 600,000 lakóra egy-egy gymnasium. De a lengyel és a baltitartományok ezen tekintetben is tulszáryalták a tősgyökeres orosz vidékeket, mivel amott az arány, mint 1 : 714, a balti vidéken pedig mint 1 : 957, tehát a legkedvezőbb színben mutatkozik.

A 35 tősgyökeres orosz kormánykerületben, a hol már a reform-intézmények életbe hívak, találunk 9,956 elemi iskola. Itt tehát 4,700 lakosra esik 1 népiskola és 168 l. 1 elemi tanuló.

A 6 északnyugati guberniában van 1516 elemi iskola 51,602 tanulóval a tősgyökeres lengyel tartományokban pedig 2032 elemi iskola 121,633 tanulóval. Lengyelországban tehát minden 36 lakosra esik már egy elemi tanuló.

Ami a népnevelést illeti, a balti tartományok első sorban állanak, mert itt 93,254 iskolás gyermek volt, a mely szám már minden 19 lakosra ad egy tanuló.

Vége az összes orosz birodalomban van 51 orosz vallásu papnővelde 15,585 tanulóval, mely számból azt látjuk, hogy közép számmal véve, minden egyes szemináriumot 300 tanuló látogat.

Táviratok.

Marseille, aug. 10. Algirből érkezett hírek szerint Ceres tábornok Gued-Sahel ellenében f. hó 6-án fényes sikert aratott. Több falu feladott és jelentékeny zsákmány esett a francziák kezébe. A lázadók vesztesége roppant nagy. Ceres tábornok több hódolati ajánlatot kapott.

Páris, aug. 10. A nemzetgyűlés 519 szavazattal 129 ellenében elfogadta a departementi főtanácsokról szóló törvényjavaslatot. — A belügyminiszter haladék nélkül elő fog terjeszteni póttörvényjavaslatot a Seine-department-re nézve. — Állitják, hogy a budget-bizottság nagy többséggel elveté a kormányjavaslatát a nyers anyagokra vetendő 20 százaléknyi vám iránt.

London, aug. 10. A felsőház a választási bílt 97 szavazattal 48 ellenében elvetette. — Az alsóház hozzáfogott a hadgyakorlatokról szóló törvény második olvasásához. — Torrens határozati javaslata, melynek értelmében Gladstone a királyi kívánságainak igénybe vétele miatt vád alá helyezendő volna, 180 szavazattal 83 ellenében elvetették.

Berlin, aug. 11. Az államügyész indítványozza, miszerint az ermelandi püspök, pásztor levele miatt vád alá helyeztessék.

Legujabb.

Bukarest, aug. 11. Egy iszonyú kétségbeesett összeesküvés fedeztetett föl. A nyugalom nagy veszélyben van. Károly fejedelem huzamos ideig akar a kolostorban (hova az első zavar alkalmával „visszavonult“ a szerk.) maradni. A románok nyíltan követelik letételét. Számos bojart és a katonaság Kuza a pártjára állt.

London, aug. 10. A választási bill elvetése valószínűleg egész Angliában nagy izgatottságot fog kelteni. — Az alsóházban a hadgyakorlatokról szóló bill tárgyalásánál Audor módosítványa, mely szerint a kormány a hadgyakorlatok mellőzése miatt megrovandó volna, visszavonott.

Páris, aug. 11. A „Journal des Debats“ megerősíti, hogy a költségvetési bizottság a nyers anyagok 20 százalékos vámját 19 szavazattal 8 ellenében elvetette, továbbá mondja, hogy a bizottság Poueyer Quartier javaslatát azzal helyettesítette, hogy 3 százalék vám vétetik minden vámköteles tárgyra, kivéve a gabnát, köszenet és azon tárgyahat, melyek még magasabb vám alá nem vettek. Az ebből várható vámjövedelmet 75 millióra számítják.

Bordonsche, aug. 10. Ma reggel a vasutvonat kitűnő sikerrel megtette az utat Bussolinótól Bordonscheig. Trotini és Amilcan mérnökök jelen voltak. A pálya ünnepélyes megnyitása a Mont-Cenisén át 17-én fog megtörténni.

Ujdonságok.

* A főispáni ünnepélyes beigtatás, írja a „Szeg. Híradó“ jövő vasárnap délelőtt fog meg tartatni. Az ünnepélyes actus reggel 8 órakor rövid istentisztelettel veszi kezdetét, s a főispán innen vonul a városi székhelyre, hova közgyűlés fél kilencz órára van egybehíva. Itt lesz azután a szokásos székfoglaló és eskütelétel. Délután 1 órakor díszedél a belvárosi kaszinó teremében, melyet a polgárság rendez. A program további pontjai szerint: a tanács és képviselő-testület díszben jelenik meg a beigtatásra; a főispán bevonulása alatt a városi ház harang meghuzatik s az ünnepély jelzésére tornyára a nemzeti lobogó kitzetdik, sat. Kiegészítéssel megemlíthetjük még, hogy tudomásunk szerint a középületek s egyes magánházak is zászlókkal fognak díszített. A közgyűlési terem karzata nők számára rendeztetik be. — Arad és Kecskemét városok a beigtatásnál küldöttségek által lesznek képviselve.

Tegnap egy helybeli kereskedésbe beállt 2 adóbehajtó, és adóhátralék fejében zálogosult akar véghez vinni. A kereskedő elmutatja adókönyvecskéjét és kitűnik, hogy a követelt két részlet a törvény által megszabott időben fizettetett. Tudomásunk szerint a városi pénztárnok köteles naplóját, az adó-nyilvántartási hivatalba, ha nem is mindennap, de legalább hetenkint leírás végett átküldeni; úgy látszik, hogy ez nem történt, különben nem lehetne ma oly összegekért zálogosult elrendelni, melyeket az illetők febrár és májusban már lefizettek. Felhívjuk a polgárnagyot ezen ténynek, melyhez hasonló többször is fordult elő, mibenlétét megvizsgáltatni és a hibást felelősségre vonni, mert ily rendtelenséget a kezelés bármely ágában sem, és annál kevésbé pénzügyek körül, tűrni nem lehet.

A rendőrség 2 helybeli czéglajdonost ötven-ötven forintig megbüntetett, mivel a multkori tüzeset után a legszigorubbán megújított tilalom daczára, a fogyasztás fedezhetesére megengedett mennyiségben felül eső petroleum-készletüket, nem távolították el a városból.

Budaváros, a mely körülbelül 50 ezer lakossal bír, fizetett a pénztári kimutás szerint f. é. első felében utcavilágításért 33,589 frt 3 krt, míg Arad-városának, mely 32 ezer lakossal bír ez időszakban az utcák világittatása csak 4321 frt 60 krba került. Mi ezen tényt csak azért említjük fel, hogy azok, kik azt hiszik, mily nagy összeget nyel el nálunk a nyilvános világítás, lássák mily keveset költ aránylag Arad az utcák világítására, és hogy a képviselők a világítás terjesztését a külvárosokba is karolják fel, mint hol az utak rosszak; ott a világítás még sükségesebb mind ott, hol járda és kövezet van.

* A pesti „Bank- és Váltóintézet“nek mely 21916. szám a. hatósági engedéllyel alapítottat és váltótörvénysszékeleg bejegyezett, iradói „Egyetem-utczában“ 2-ik szám alatt a hazai takarékpénztár palotájában vannak. — Ezen vállalatnak megbízhatóságáért és pontos ügykezeléséért kezesedik azon körülmény is, hogy annak felsőbb vezetése, a feddhetlen jellemű Braun W. Arnold urnak szakavatott kezeire van bízva; ki több mint 25 év óta a felső kereskedelmi tanodának is igazgatója. — A pesti „Bank és Váltóintézet“ a t. cz. közönség bizalmába ajánlható.

* Dal-Cinről. Györfy Gyula megérkezett Vittorióból s csoda dolgokat beszél az egyszerű paraszt nő műtéteiről. Saját fiát, kinek egyik lába azelőtt hét centimetre volt rövidebb a másíknál s annyira össze volt zsugorodva, hogy ki egyenesíteni nem tudta s mankón volt kénytelen járni, — helyre igazította úgy, hogy most már egészen kinyújthatja, s mankó nélkül járhat, s most csak két centimetrevel rövidebb a beteg láb a másíknál. Dal-Cin a fiu mankóját megtartotta emlékül. Egy másik esetet is említ, melynek szemtanuja volt. Kikocsizván Dal-Cinnal, egy parasztemberrel találkozott, ki épen ő hozzá készült, miután egyik karja annyira meg volt meredve, hogy nem használhatta. Megállítván szekerét, elmondta mi a baja? Dal-Cin azt mondá neki, hogy emele karját állához. Az ember, bármint erőlködött is, nem bírta. Ekkor Dal-Cin, csak úgy a kocsiból átnyult a beteg kar felé, egy pár mozdulattal tett, veleja elereszté azzal, hogy most emele állához. A parasztember minden erőlködés nélkül felemelte, még homlokához is, sőt nyakacsíkját is megvakarta. És e műtét minden fájdalom nélkül ment végbe. — Egy harmadik eset meg így szól: Triestben élt egy orvos, aki roppant ellensége és ragalmazója volt Dal-Cinnak. „Humbag az egész“ szokta mondani. A véletlen úgy akart, hogy ugyanennek az orvosnak a kocsija földüljön, ő pedig kifizamta s karját. Gyógyította magát füvel fával, consultált társaival, nem tudtak rajta segíteni. Vége eszébe jutott Dal-Cin. Fölkereste s a parasz-asszonyt úgy helyreigazította rövid fél óra alatt a kiesuklott kart, hogy az orvos még az nap az esti vonattal visszautazhatott. Azóta ez a legnagyobb ellenség a legnagyobb tisztelője Dal-Cinnak.

* A budai m. k. lottó-hivatal a köv. körrendeletet intézett a lottó-gyűjtőkhez: „Miután észleltetett, hogy a kifüggesztett gyűjtősegi cím-táblák feliratai csupán németül vannak szerkesztve, szigorú büntetés terhe alatt megtagadják valamennyi lottógyűjtőknek, miszerint a gyűjtősegi előtt kifüggesztett címtáblán a német feliratokat legfeljebb három hét alatt magyar nyelven szerkesztetett feliratokra átváltottassa, azon esetben pedig, ha valamely címtáblán netán még a cs. kir. sas czimer volna látható, azt onnan rögtön félre tenni és magyar czimerrel felcserélni kötelességüknek tartásák.”

* A honvédség köréből. Miután a honvéd szörnyő központi tanostály fel van osztatva s most minden egyes kerületben állítottak fel hely tanostályok, a honvédelmi miniszterium e tanostályokat úgy szervezte, hogy azok egy-egy oly tiszt parancsnoksága alatt állva, ki a központi tanfolyamban részt vett, abba minden dandárparancsnokság egy alsóbbrangutisztet, egy őrmestert, két szakaszvezetőt, egy tizedest, egy számtisztet, tizenkét honvédet és hét szekerest küld. Minden kerület négy golyó szóró lövegről, négy tölényszerrel és nyolcz lóval van ellátva.

— Visegrád ből írják, hogy a Henszelmann vezetéke alatt folyó ásások igen örvenedez eredményekkel jártak. Eddigél már több nagy történelmi érdekű tárgy találtatott; ezek közt két régi czimer, mint boltozatberekasztó kő. Az egyik czimer az Anjou-ké, lilomok, magyar gerendák, siciliai karók; a másik czimer Corvin Mátyásé; a holló a kettős kereszttel. Továbbá megtalálták a helyet, hova a koronát s a koronázási jelvényeket zárták. Ez egy sziklába vágott henger alakú hely, mely 1 és fél öl mély és 1 öl 2 láb átmérővel bír. A belső várhoz vezető ideiglenes hid aug. 7-én készült el.

* Követésre méltó. Temesvár városa 1000 forintnyi tőkével lépett az orsz. magyar iparegyesület alapító tagjai közé; Kassa városa pedig 100 frttal. Ohajtandó, hogy minden város kövesse e hazafias áldozatkészséget, és gyámolítsa némi évi járulékkal azon felvilágosult, folyton haladó egyesületet, melynek üdvös működése az egész ország iparára jótékonyan hat.

* Franciaország alkotmányok. Franciaországnak nyolczvan év alatt 1791—1870 között tizenöt alkotmánya volt: 1) az 1791. szept. 13-ki, tartott 15 hónapig, 2) az 1793. jun. 24-ki, tartott ez is 15 hónapig (végződött Robespierre bukásával.) 3) a Vendémiaire 19-ki, a köztársaság második esztendejében, tartott három hónapig, 4) a Frimaire 14-ki azon évben, tartott tizenöt hónapig, 5) a Fructidor 4-ki, a harmadik esztendőben (Directorium) négy és fél évig, 6) a Frimaire 22-ki, a hetedik esztendőben (első consulság) két évig, 7) a Thermidori a tizedik évben (második consulság) két évig, 3) a floreál 13-ki, a 12. évben. (első császárság.) tíz évig, 8) az áprili 1814-ben, 3 hónapig, 10) a jun. 4-ki 1814. (La Charte) 9 hónapig, 11) az 1815. márcz. 22-ki (100 nap), két hónapig, 12) az 1815. jul. 7-ki (restauratio) 15 évig, 13) az 1830. aug. 6-ki (Lajos-Fülöp) 18 évig, 14) az 1848. nov. 12-ki (második köztársaság) 2 évig, 15) az 1852. jan. 14-ki (második császárság) tizenkilenc esztendeig.

* Antonelli nagybátyja. A római nép e hó elseje óta seregesen ácsorog a Trinita dei Pellegrini nevű szegények háza előtt, hogy láthassa Antonelli nagybátyját, Gasbaroni Antoniót, ki 47 évvel ezelőtt, mint rettegett rabló az egész Frosinone tartományt rémüléssel tartotta. A 80 éves aggyastán, fekete szeműdeivel, ősz hajával s hosszú hófehér szakállával még most is élő typhusát nyújtja a professionatus erdőbuvóknak. — Gasbaroni bandájával együtt 1824-ben adta meg magát a pápai kormánynak, s XII. Leo mindnyájukat börtönre vetette, hol 47 év alatt tizenhárome elhaltak. A mostani igazságügyér Falko, a pápai fenytő törvény azon határozata alapján, hogy a rendes ítélethez az nélkül börtönre ítélték 30 évi fogság után szabadon boosátandók — kibocsátotta Gasbaronit hét társával együtt, kik közül kettő hazájába tért vissza, míg Gasbaroni ötöd magával, minthogy a hetven évet a többiek is meghaladták, mint munkaképtelenek a fennebbi intézethe helyeztetett el.

* Lazarevits, az ujonnan kinevezett temesvárosi főispánról, kit mint képzett s mindenkinél javára törekvő férfit, általános kedvelnek Temesvárt, már is több adoma kering. Egy érdekes történetét mi is átveszünk a nevezett főispánról a temesvári lapból. Egy-két hónap előtt, írja az említett lap, Pesten volt Lazarevits, s a városligetben sétálva észreveszi, hogy egy fiatal ember kétségbeesett arccal járál a sűrű fák közt s nagy tusakodás után pisztolyt von elő s agyának irányozza. A sétáló azonnal ott termett, s kérdőre vonja a szerencsétlen, ki őszintén bevallja, hogy azért akart öngyilkos lenni, mert fiatal doktor létere nem tud annyi jövedelemhez jutni, hogy megélhessen. Lazarevits azonnal magával vitte, és kérdőzköddött, mivégre lenne, ha pénze lenne. A fiatal orvos Konstantinápolyba ohajtott indulni, hol kilátásai voltak a haladásra. A macenás nemcsak pénzzel látta el a fiatal embert, hanem ajánlólevelet is bocsátott rendelkezésére, melyeknek csakugyan sikere is lett, mert a fiatal doktor jelenleg mint ezredorvos működik a török hadseregénél s ügyességénél fogva általános kedveltek.

* Amin élő apáink titkon ka-
ezagtak. Tanügyi rendelete Thun miniszternek herczeg Schwarzenberg Erdély főkormányzójához. 9504. sz. Magasságos herczeg! Ó cs. k. apostoli felsége f. h. 12-én kelt legmagasabb kéziratával megparancsolni méltóztatott, miszerint ugy az udvari, mint a cs. k. államhivatalnokoknál az ugynevezett teljes szakálviselés egészen beszüntetendő s ennél fogva az e két kategóriáról szóló ruházási szabályzatba betendő, hogy az áll okvetlenül a szájként sarka irányában tökéletesen kiborotvtassék; továbbá a bajusz és pofaszakáll tekintetében minden tulságosság betiltatik. Kérem magasságodat, kegyeskedjék e rendeletet az államhivatalnokok osztályába tartozó tanári személyzet előtt kihirdettetni. Bécs szept. 22-én 1852. Thun mp.

* Internationale catholique. Alig hogy a socialisták és communisták az „Internationale“ nevezete alatt egy általános munkás-egyletet akartak alakítani, hogy socialistikus tanáiknak világszerte érvényt szerezzenek, a freiburgi katolikusok is neki bátorzkodtak és egy katolikus internationalt igyekeznek létesíteni. Egy francia ultramontán folyóirattól arról értesülünk, hogy ez az egylet már több ezer tagot számlál és működését az egész világra igyekezik kiterjeszteni. A ki tudja, hogy mennyire hatnak a jezsuiták az ima apostolság, oltáregylet, rózsafüzértársaság stb. által a műveletlen, félművelt és álszenteskodók kedélyére, az a rajongók internationalistától nem fog kevésbé félni, mint a munkásokétól.

* A Figdor-Apraxin per. A pozsonyi városi törvényszék keddi ülésében vette újra tárgyalás alá a Figdor-Apraxin pert. Dobrovics főbíró először is fölolvasta a kir. ítéletábla s a legfőbb ítélőszék ítéleteit, melyekben a pozsonyvárosi törvényszéknek e perben hozott ítélete megsemmisítették és új tárgyalás rendeltek el, mely az ifjabb Figdorra is ki volna terjesztendő. Schedius közzváltó az összes ügyiratok fölolvását feleslegesen tartja és egyszerűen a büntetés kímélését hozza javaslatba és pedig Apraxin grófra 4 évi, Figdor Henrikre 6 évi börtönt kér kiszabni, az ifj. Figdort pedig bizonyítékok elégtelensége miatt felmenteni javasolja. Miután még Apraxin és Figdor H. védői szólottak, a törvényszék befejezetnek nyilváníti a végtárgyalást és az ítélet kihirdetését aug. 24-re tűzi ki.

* A Garnuchott-per Bécsben. Megkezdtek Bécsben a végtárgyalást Garnuchott gr. és Lagarde grófnő, a hirhét szédelgők ellen. A tanuk közt több ismert nevű találgat: így Harapap Vince, b. Schwarz-Meillern tábornok, Todesco Armin bárók. Tegnap csak a terjedelmes vádirat olvastatott fel; a számos apróbb-nagyobb szédelgéseken kívül különösen az vonja magára figyelmünket, hogy miként szedte rá Lagarde asszony Schwarz bárót házassági ígéretével. A tábornok az állítólagos testvérpárral f. évi február elsején ismerkedett meg a Joelson háznál. Ott Garnuchott azonnal hozzá simult, meghívta a bárót magához, maga is több ízben látogatásokat tett a bárónál, s lassankint annyira megtisztta a bárót bizalmával, hogy elbeszélte neki, miszerint nővére Lagarde egy gazdag burgundi földbirtokosnak neje; férje azonban meghalt s egy gyermeke maradt; ennek szép jószága van Burgundban s Lagarde asszonynak is van 25—30,000 jövedelme. Ezenkívül még szép örökséget is várhat. Nővérem nem akart ugyan újra férjhez menni, de ha valaki ugy b. Schwarz lenne az, akinek hajlandó volna kezét ajándékozni. A szerelmes tábornok csak ugyan rászédette magát és komolyan gondolkodott róla, hogy Lagarde asszonyt a gazdag kellemes fiatal özvegyet elveszi. Egy nap Lagarde asszony pénz dolgában megszorult, jegyzője késet a félvi jövedelem elküldésével, s így mi volt természetesebb mint hogy inádjához, a tábornokhoz forduljon. A tábornok elő is teremtette aztán hitelezőktől a kért csekélységet, a 10 ezer frankot, s később meg egy ízben elküldte Lagarde asszonynak egész havi nyugdíját, 300 forintot. Garnuchott tudott e csalásról, s így mindketten a család vádjá alatt állanak.

* A „La Cloche“ augusztus 1-ről kelt számában a következőket írja Jókairól: Jókai Mór a hírneves magyar regényíró egy valóságos bankót készülő alaptani, melynek feladata volna, a szükségben szenvedő írók és hírlapírók segélyezése. Ez emberbaráti eszme megpendítte, kinek számos követője van, maga figyelemre méltó alaptványt tett e célra s azon felül évi járulékokat kötelezett. Szükségtelen mondanunk, hogy Jókai a toll embere. Tulajdonosa és főszerkesztője Magyarországon az ellenék legelterjedtebb lapjának. Elterjedt lapjának neve a „Hon.“ Jókai nem csak egyik legjelesebb írója Magyarországnak, de az országgyűlési ellenékeknek is egyik kitűnőssége és kezen beszélő szónoka. Mint litteraturnak európai neve van. Művei minden nyelvre le vannak fordítva s mai napig 513,000 példányban terjedtek el.

— Felkérte tünk tudatni az érdekeltekkel, hogy az elemi tantárgyakban a szünidők tartama alatt leendő magánoktatásra Némethy Károly főeleml tanodai tanár, elvállal tanonczokat.

* Mi az igazi „Reclame“! A Ryder Street kövezeten sebesvágatva robog a 103 számú bérkocsi; egy ur ki a jobb járdáról a bal járdára felé igyekezik s éppen az útca közepén van már nem bir kitérni a bérkocsi kerekéi éppen a jobb lábán átmenve, izre porrá zuzzák lábujjait. A nép összefut, a tömegből egy orvos lép ki s megvizsgálja a lábát: a lábujjak péppé vannak zúzva, de oh esoda! a cipő bőre sértetlenül kiállotta a kerekék vágását. Tudakozódásukra azt felelte a szerencsétlen ur, hogy czipőt Mr. Paddind, „Humbugstreet Nro 10 készített“ Ez angol reclame. Haljuk a Hermannstädterét: A most gyülekező tudósok kikérték maguknak, hogy a gyűléseken való buzgó résztvehetés tekintetéből a meghívásoktól megkíméltesse nek. Igazuk van! De ha ugy estevelé elunják magukat, ne resteljék a kirándulást a Gerlitz kertbe, a hol stb. voltaképpen a melynek mi vagyunk gratis vacsorával honorált balekfogdosói.

* A siami ikrek elválasztása hihetileg közelebb meg fog történni; az egyik ugyanis halálán van, s így az élőknek a hullától leendő rögtön elkülönítésére minden szükséges előintézkedés meg van téve.

Meghaltak Aradon.

(Aug. 4-től — aug. 11-ig.)

Belváros: Szkríbeni Béla, 4 hónapos kertes fia, sorvasztól. — B. Collas Alfonz, 16 éves, reáltanuló, szívtágulás. — Mészáros Magdolna, 66 éves, kereskedőnő, agg-gyöngéség. — Számpel József, 22 éves, reszelővágó, zuzott sérülések. — Szeptánko Róza, 7 hónapos, sőtőmester leánya, bélob. — Bauer Ferencz, 61 éves, kalapos mester, gyomorrák. — Rákóczi Eliz, 2 hónapos, nap szá-

mos leánya, agylob. — Vlaikovics Mária, 72 éves, városi szegény, aggkór. — Holitska István, 56 éves, bánya-hivatalnok, gyomorfekély.

Pernyá: Csobán Katalin, 4 hónapos, nap számos leánya, hurutláz. — Kovácsosvski Ilona, 8 hónapos, nap számos leánya, hagymáz. — Litriczan Anna, 7 napos, nap számos leánya, gyöngülés. — András István, 7 napos, földész fia, gyöngülés. — Nagy Kálmán, 10 hónapos, nap számos fia, bélob. — Hirth Kathalin, 20 éves, nap számos leánya, tüdővész. — Káprás Róza, 2 hetes, nap számos leánya, szül. gyöngéség. — Mácsán Paulina, 3 hónapos, földész leánya, rángás. — Pálkás Thodor, 5 hónapos, földész fia, vérhas. — Lukács Anna, 90 éves, földész, aggkór.

Sarkad: Hak Lajos, 10 napos, varrónő fia, rángás. — Bogya Mihály, 48 éves, nap számos, göröcsök. — Kürschner Etelka, 5 hónapos, lakatos leánya, hasfolyás. — Kovács János, 2 éves, kovács fia, vízkórság.

Az aradi kir. e. b. váltó törvényszéknél a kereskedelmi egyéni czégek jegyzékébe bejegyeztetett:

1871. Julius hó 31-én.

„Ott Károly“ vegyesáru-kereskedő Makón, Csanádm.

„Lövenstein Mórítz“ bőr- és tollkereskedő Makón.

„Eduard Stern“ gabna-kereskedő Makón.

1871. augusztus hó 3-án.

„H. Friedstein“ czégbírláló Friedstein Herman b.-csabai lakos szállító és bizományos főtelep B.-Csabán, fiók telep Gyulán.

1871. augusztus hó 7-én.

„Lövenbach Leop.“ fa-kereskedő Makón.

„Georg Bardosi“ vegyesáru-kereskedő Boiczán, Zarándmegyében.

A kereskedelmi társas czégek jegyzékébe bejegyeztetett:

1871. augusztus hó 3-án.

A 90 lap és 79 sor sz. alatt bejegyzett e című „Első aradi gyártelep részvény társaság Aradon“ társas cégnél a kilépett Roth Jónás társulati kereskedelmi igazgató czimvezetési aláírása kitöröltetett, és az ennek helyébe megválasztott M. P. May keresk. igazgatónak czimvezetési aláírása bejegyeztetett.

Nyilvános köszönet.

Alólírott az Arad vidéki néptanító egylet nevében halás köszönetet mond mindazon igen tisztelt közegeknek, kik az egyleti, ez évi augusztus 3-án Sz.-Anna m-városában tartott nagygyűlésnek megtarthatását hathatós közreműködésük által előtérbe juttatni sziveskedtek, s személyes megjelenésük által gyűlésünknek nagyobb erkölcsi becsét kölcsönöztek és pedig kiválólag:

Szt-Anna lelkes polgárainak, kik az egyleti tagoktól vendégzeretettükre érdemesíték; e város érdemes előljáróságának s a nevelésügyért lelkesülni tudó, becsületes jegyzőjének Palágyi Károly urnak, kik fölfogván azon messze kiható missiót, melyet az egylet a népnevelés nagyhorderejű kivitelénél fogyanatosítani hivatva van: őt megillető tisztelettel s hozzá méltólag meghívták, s ezen tettük által magukat a népnevelés ügy előmozdításában uttörőkül tüntették ki.

Elismerésből font babérkoszorunkat a gyűlésünkön részt vett hölgyek szöru nak, kik oly odaadólak igyekeznek már életük viruló tavaszán a nevelés ügy körében honleányi tisztüket betölteni, s ez által magukat az édes anyai czimre méltóvá tenni.

Fekete Péter ur, megyei esküdtnek, ki megnyílt méltó képviselőjéknél tünnél fel, nagygyűlésünk méltánylását s elismerését kiérdemél.

Az egyház tiszt. képviselőjének, ki kitűnő kitartása s buzgó odaadása által tüntette ki, hogy ő a népnevelésügy — s azok apostolainak kebel-barátja.

Sz. kir. Aradváros iskolaszékének, ki kebeléből nagygyűlésünkbeni részvételre két tagját Betelheim Vilmos és Tisztí Lajos urakban küldötte ki, kik megjelenésük által az egylet teljes elismerését vívták ki.

Hirschmann József urnak, az izraelita hitközség érdemes elnökének, ki is az aradi nevezett hitközség képviselvéen, megjelenése által komoly törekvéseinkben megtiszteltettünk.

Vásárhelyi Dezős, Dr. Tanfy József és Szűcs József urnaknak, kik a gyűlés napján szerencse-kívánuatukkal a távolból egyletünket megtisztelni méltóztattak.

Bernard Péter urnak, ki fáradságot nem kímélvén, az egyleti tagok elszállásolása s minden ott előforduló ügyek elintézésé által magát kitüntetvén, hálánkat méltán kivitta.

A derek vendégülös Auer Ferencz urnak, ki, a mily lelkesülten forgatta kardját a hon megmentése végett 48 ban, oly oda adó előzékenységgel tanusítá, hogy a haza népnevelőinek megvendégelésében is az első közé tartozik.

Végül mindazoknak, kik résztint megjelenésük, részint áldozatkészségük által kitüntették, hogy ők tudnak is, akarnak is a legszentebb ügyért, a népnevelés felvirágoztatásáért lelkesülni.

Aradon, 1871. augusztus hó 12.

Simony István,
az időszerinti elnök.

Meghívás.

A helybeli „Munkásegylet“ ma d. u. 3 órakor **rendes havi közgyűlést** tart, melyre a tagok ezennel meghívatauk. Tárgyak: Julius havi számtétel; az üresedésbe jött III-mad elnöki állás választás által betöltése; előterjesztés a dalárda érdekében; az egyleti helyiséget illető intézkedések; felmerülhető indítványok. — Arad, 1871. aug. 13.

A választmány.

Meghívás.

Az aradi polgári lövészegylet ma, augusztus hó 13., 14. és 15-én tartandó Lőrinczi díjlövészetére a meghívások már elküldettek; ennél fogva azon t. cz. hazai lövészegyletek vagy egyletünk azon t. cz. vidéki tagjai, kik a hozzájuk intézett meghívást nem kapták volna, a fentebbi napokon tartandó díjlövészetre ezennel tisztelettel meghívatauk.

Aradon, 1871. július hó 31-én.

Az aradi lövészegylet választmánya.

Az aradi első önkéntes tűzoltókar bizottmánya ma, augusztus hó 13. d. e. 10 órakor a város tanácstermében „rendkívüli bizottmányi ülést“ fog tartani, melyre a tisztí és bizottmányi tag urak megjelenni felhívatauk.

Arad, 1871. aug. 9-én.

Perczel Antal,
titkár.

Az aradmegyei takarékpénztár a takarékpénztári betételeket 6%-kal kamatoztatja, le számíto naponta piaci és telepitett váltókat, előlegez értékpapirokra és nyers terményekre, mindennemű állam- és értékpapírok megvételezés eladását a pesti és bécsi börzén a legillendőbb feltételek mellett eszközli.

Közzgazdaszat.

— Nemzetközi postaértekezlet. A német birodalmi cancellárhoz a német főpostaigazgatóság egy emlékiratot nyujtott be, melyben nemzetközi postai viteldj iránt az emlékirat azt mondja: A nemzetközi postai viteldj iránt az emlékirat azt mondja: Az európai és amerikai kormányok között utolsó időben számos oly postaszervezés köttetett, mely közeledést mutat bizonyos közös alapeszmékhez a nemzetközi érintkezést illetőleg. A talaj elő van készítve s most föltehető azon kérdés, vajjon a világgforgalom egységesítése érdekében nem lehetne-e még nagyobb eredményeket elérni, ha egy általános postacongressus megvitátna e kérdést. E congressusnak nem az volna feladata, hogy elméleti tételeket vitatgasson meg, hanem hogy az érdekelte felek közt oly szerződést hozzon létre, mely a postaiügy terén a még főnnálló korlátokat és akadályokat elhárítsa. Az egységes postaterületben befoglaltatnának: egész Európa orosz Ázsiával; az ázsiai török tartományok, Egyptom, Algír, az afrikai spanyol gyarmatok, az északamerikai egyesült államok, Kanada, s a többi amerikai brit gyarmatok. A nemzetközi forgalomban, tekintet nélkül a földási és rendeltetési helyre a bérmentesített levél díja 20 centimeset, a bérmentetlené 40 c. lenne; ha tengeri szállítás is jön közbe, ez külön fizetendő, de e díj 20 centimes-nál több nem lehet. Az egyszerű levél sulya 15 gram, a maximum 250 gramm stb.

— Gőzhajózás. A Ferencz-csatornán az egyesült magyar gőzhajózási társulat aug. 12-kétől „Bezdán“-nevű csavargőzösével személy és toherszállítást nyit. Bezdánból indul szerdán és szombaton este felé, Zomborból, Kis-Sztrapárról, Cservenkáról, Kuláról és Verbászról vasárnap és csütörtökről. Szentmátsról s a többi Bezdánfelé eső állomásokról hétfőn és pénteken indul. Szállítmányok a csatornán ügyünkéseknél vétetnek föl s Bécs felé is elküldetnek.

* A sörkivitel a magyar-osztrák monarchia gyáraiból jelentékenyen emelkedett néhány év óta, 1861-ben a kivitel mindössze 96,000 vámmázsára rugott, míg 1870-ben már 397,000 vámmázsát ért el.

Heti szemle a terményüzletről.

Arad, aug. 12-én.

(Kohn Gyulától.) Az aratás eredményéről mindaddig tökéletes ítéletet nem hozhatunk, míg a cséplés teljes folyamatban nem lesz, — mostanig két héttel ezelőtt tett ebbeli jelentésünket kell fenntartanunk, amennyiben az ideibuzza termésminőség, ugy mint mennyiségre nézve egyaránt ki nem elégtő.

Az új-buza, mely eddig piacunkra behozatott, nagyon különböző, és pedig 79—83 font közt változik mintegy 10—15 százalék bukkönyt és 5—7 százalék rosta-aljat tartalmaz.

Gabnaüzlet. A meglevő készlet csekélysege és az új termés ki nem elégtő eredménye a vételkedvet napról-napra emelte, miért is a már mult héten beállott szilárd hangulat e napokban még szilárdabbá vált és mindinkább növekedő irányzatot vett.

Buza a súlyosabb minőség hiányában a gyengébb rendű is igénybe vétetik, ára javult.

Rozs erdélyiek számára keresett.

Kukoricza a fenntartja magát.

Árpa kedvelt.

Zab kevésbé élénk.

Az árakat tegnapi tudósításunkban közöltük, melyek mára nézve változatlanul maradtak.

Szesz a lefolyt héten kevés élénkséget mutatott fel; a megrendelések csakis a fogyasztás fedezésére érkeztek; ára az egész időn át változatlan maradt, nagyban 51—51 és fél kr. kicsinyben 52—52 és fél fokontként hordóstól.

Távirati tudósítás.

a bécsi börzéről 1871. augusztus 12-én.

5% Metallikón . . . 59 70	Hitehitelet 257.—
Nemzeti kölcsön, 70 10	Váltó Londonra 121.60
1860. évi kölcsön 103.—	Exist. 120.30
Bankrészvény. 7.63	Arany. 5.79

20 frank-darabok 9.67½

A szerkesztésért felelős: Bettelheim V.

A pesti bank- és váltó-intézet

Pesten, (a hazai takarékpénztár palotájában)
ajánlja magát mindennemű

állam-, ipar- és sorsolási papírok, arany és ezüst pénzek bevásárlására és eladására,

Valamint a tőzsde bank és váltó-üzlet

szakába [vágó bárminő megbízások
legkedvezőbb és legjutányosb kivitelére,

vidékről való megbízások az összeg utánvétele mellett is pontosan teljesíttetnek.

SORSJEGYEK RÉSZLETFIZETÉSEKRE
legjutányosabban számíttatnak.

Saját házunkban megnyitott

BANK- ÉS VÁLTÓ-ÜZLETÜNKBEN

mai naptól kezdve eladunk:

sorsjegyeket részletfizetésekre,

és pedig minden sorsjegy-nemből, akként, hogy a részletek — melyek azonban 24 hónapot túl nem haladhatnak — a vevő kívánata szerint határozthatnak meg és egyezkedés után intéztetnek el.

Azonkívül megnyitunk:

három játéktársulatot, 20—20 részvevővel,

melyekhez a t. cz. közönséget ezennel meghívjuk, és pedig:

A. 3 forint havonkinti lefizetéssel,

20 db, 400 frankos török sorsjegyre, évenként 6 huzás, nyeremények 600,000, 400,000, 300,000, 60,000, frank sat.,

B. 4 forint havonkinti lefizetéssel,

20 db. 100 frtos egész magyar nyeremény-kölcsönre, nyeremények: 250,000, 200,000, 150,000, 100,000 és 25,000 frt. sat.

C. 5 forint havonkinti lefizetéssel,

a magyar-osztrák államban kibocsájtott összes sorsjegynemekre — mindegyikből egy egész sorsjegy — évenként 37 huzás, nyeremények: 300,000, 250,000, 220,000, 200,000, 150,000, 100,000 frt. sat.

Ezen három játéktársulat mindegyike 3 évig tart, mely idő letelte után az **A.** és **B.** alatti 20—20 eredeti sorsjegy a 20—20 részvevő közt felosztatik, a **C.** alatti sorsjegyek pedig ártolyam szerint eladatnak és a befolyt összeg a részvevők közt felosztatik.

Kérjük a t. cz. résztvenni szándékozókat, hogy magukat minél előbb elhatározni és előjegyezni sziveskedjenek, mivel

A. társulatnál az első huzás f. évi **augusztus 1-jén,**

B. társulatnál f. é. **augusztus 15-én,** és

C. társulatnál f. é. **szeptember 1-jén** kezdődik és a részvevő-levelek beírásának és átadásának legalább 5 nappal az első huzás előtt meg kell történnie.

Valamint a sorsjegyek részletekbeni eladását, úgy a játéktársulatokat is, több oldalról felszólítás következtében szerveztük, és annyiival inkább bátorkodunk nagyobb részvételre számolhatni, mivel nálunk már több nagy nyeremény csináltatott, és mivel a t. cz. közönségnek nálunk kényelmesebb leend, mint más idegen, többnyire ismeretlen házaknál résztvenni, vagy pedig a részvevő leveleket és részletjegyeket házaló, tolakodó egyénektől vásárolni.

Bank- és váltó-üzletünkben a játéktársulatok közelebbi játékterveiről bővebb tudomás szerezhető.

A magyar nyeremény-kölcsön f. évi augusztus 15-én történendő huzására, nyeremények: **250,000, 25,000 frt. sat.,** ajánlunk eredeti sorsjegyeket, igérvényeket és részletleveleket.

WALLFISCH CH. és fiai.

Az aradi első takarékpénztár

főter, 33-ik számú saját házában

ünnep- és vásárnapok kivételével

naponta

reggeli 9 órától 12-ig, — délután 3 órától 5-ig

váltókat leszámitol.

Előlegez: állam- és értékpapírokra, valamint zálogházilag arany és ezüst-neműekre is.

Kölcsönöz: jelzálogilag bekebelezett kötvényekre, Aradváros és Arad-megye területén fekvő ingatlanokra, a **legelőnyösebb feltételek mellett.**

Az igazgatóság.

Az aradi kereskedelmi és iparbank pénz-váltó osztálya

ajánlkozik mindennemű állam-, iparvállalati és sors-jegypapírok, záloglevelek, elsőégi

kötvények, és különféle pénznemek beváltása és eladására;

leszámitol kisorsolt és **nem** esedékes sorsjegyeket, földtehermentesítési kötvényeket, zálogleveleket, elsőégi kötvényeket, valamint szelvényeket is;

elad igérvényeket, mindennemű sorsjegyek huzásához;

elad sorsjegyeket tetszésszerűen **részletfizetésre,** különféle összeállításokban a legelőnyösebb feltételek mellett, minél a felek az első részletfizetése után az összes nyereményekben részesíttetnek.

Érték papírok vételénél az aradi kereskedelmi és iparbank pénztári és betéti jegyei, ha még nem is mondattak fel, valamint esedékes szelvények, díjazási levonás nélkül fizetésre elfogadtatnak.

616—2*

Az aradi kereskedelmi és iparbank pénz-váltó osztálya.

A bank épületében. főter 41. szám.